

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Éves: félre 6 kor., negyedre 3 kor. — fill.
Hónapos: félre 3 kor., negyedre 1 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Már a szászok is külön szervezkednek és kilépőben vannak a szabadelvűpartból. A süllyedő hajóból menekülnek a patkányok.

Kevés, csak 11 szász képviselő van. Ha a kerületeket arányosítják, akár a népesség, akár a szavazók számarányát, még kevesebben lesznek. Aligha lesz akkor 6-7 szász kerület, ott is erősen kell majd küzdeniök az oláhokkal.

Ha nem állanak a magyar nemzet mellé, elpusztul az oláhság tenyere által ostromolt szász szigetekcske.

Egymást érik a királysértési perek. Az idők jele ez is. A magyar ember ugyanis csak az „alkotmányos király” iránt viseltetik a köteles tisztelettel és hódolattal, az önkényuralommal kísérletező császár nem is várhatja azt.

Nem is kell csodálkozni azon, hogy egymásután foglalja le a szolgálalkú budapesti ügyészség a hazafias fővárosi lapokat. Természetes következménye ez az előzményeknek.

De a mostani királysértési perek tömkelegét csak a darabont-ügyészek csinálják. Nincs azokban királysértés, csak őszinte, nyílt igazság, amelyet eddig elhallgattak. Persze, most szokatlan. Sebaj, majd hozzá szoknak...

Megjelent hát a „hét gonosz” kinevezése. A „szemétnép” megkapta tetejébe a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot is.

Nagyon értéktelen lehet már a v. b. t. t. cím, ha ennek a bazaaruló bandának a tagjai is megkaphatják.

De jól van ez így. A cím és rangadómozgások értéktelenségét mi sem bizonyítja jobban, mint ez. Itt van már az idő, amikor megsejyenyítés számba megy az éféle kitüntetés.

A hazugság uralma.

Írta: **Bakonyi Samu.**

Legszívesebben tréfára vennék az egész kísérletet. De nincs a tollunkban sem annyi kajánság, sem annyi könnyelműség, hogy az ország keserves állapotában a vállalkozók biztos és csufo kudarca fölött előre érzett s jól megérdemelt kárörömmel fogadjuk az ügyvivők megfejelt kormányát. Mert hogy ez a különös társaság az alkotmányosság lopott köntösjében nem soká boldondíthatja a világot, az ép olyan világos, mint amilyen átlátszó az az álarc, amelyet a rázsedett öreg király kéziratából ragasztott jól ismert szépséges orcájára. De az sem lehet többé kétséges, hogy a mai beköszöntő után a kényuralom eme készséges szol-

gái még ezt a fölösleges és hasznavehetetlen álarcot is mihamarább levetik magukról, hogy aztán egész kényelemmel és egész kedvteléssel, egész torzképük szerint kimutathassák a foguk fehéret. Megijedni nem fog tőlük senki. De a történelem fel fogja jegyezni, hogy megint akadtak magyar emberek, akik többre becsülték a császár meglegedését, mint hazájuk nyugalalmát és nemzetük igazságát.

Tehát minden kétség eloszlott az iránt, hogy a megtámadott nemzeti becsületért, a megrohant alkotmányért, a jövődö nemzedékek biztonságáért folytatnunk kell az elszánt harcot és nem szabad pihenésre gondolnunk. A megígért szenvedés és nyomor képe ma ismét elibünk tárul. Egész lelkünk mélységéig érezzük a hivatás magas, kötelezőségét, a mely kéréhetetlen ellenállást parancsol minden hű magyarnak, hogy azt a legsötétebb nyomort és azt a leggyötrelmesebb szenvedést, mely a magyar alkotmány megsemmisítésével zudu'na hazánkra, rendületlen kitartásunkkal elhárítsuk. Tudjuk, igazságunkba vetett legyőzhetetlen hitünkkel valljuk és hirdetjük, hogy ez sikerülni fog. A küzdelemben bizonyára sokan, ezren meg ezren szenvednek majd fájdalmas sebeket. De szent ügyünkért áldozni és szenvedni dicsősége lesz minden becsületes magyarnak, melyet meg fog hálálni az igazságos Gondviselés.

Ki tagadná azonban, hogy minden egyes polgár szenvedése a nemzet erejét fogyasztja s épen ezért a mai nappal reánk kényszerített élesebb mérkőzés kezdetén az egész nemzet elkésredett felháborodása fogadja azokat a vakmerő kalandorokat, a kik hazug fegyverzetben, a királyi tekintélynek szentségtörő kezekkel megtépett lobogója alatt vezetik a nemzet igazai ellen ostromra a császári önkény engesztelhetetlen hatalmát. A nemzetet haragja nem értheti a király felelőtlen személyét, de porba fogja sújtani azokat a gonosztevőket, a kik a királyt nemzetével ebbe a végzetes viadalba sodorták.

A ki a királylyal olyan kijelentést iratott alá, hogy a mai helyzetben a szent korona viselője és a nemzet közt teljes összhang uralkodik, annak az álnok lelkét megcsufolt magyar nyelvünkön méltó jelzővel megbélyegezni alig lehet. A ki a magyar alkotmány csu-csán álló királylyal, a kinek nevében bíránk igazságot szolgáltatnak, nemzeti akaratot elutasító ítéletének indokolásul azt mondhatja, hogy „a magyar képviselőház többségévé szervezkedett

pártokból kormányt alakítani nem sikerült”, annak a politikai romlottsága már odáig süllyedt, hogy kétszínű esz-közzé akarja törpíteni magának a királynak igazmondását. Mert összhang-e a tiz hónap óta dúló vihar csatazaja? És titok-e valaki előtt, hogy a többségi kormány alakítása miért nem sikerült?

És a ki a király kéziratával olyan tételt állít fel, hogy „a törvényhozási tényezőknek alkotmányos együttműködését újra biztosítani alkalmas” az államügyeknek csak olyan ellátása lehet, a mely a király által előre megszabott és nem a nemzet által vallott programmon alapul, annak az a kérdése, hogy a kibontakozást „alkotmányos uton” igyekszik megvalósítani, olyan silány ámitás, a mely arcul úti a tiszta alkotmányosság alapigazságait. És micsoda szégyenletes bujósdiát játszanak ezek a bátor legények, a királyi palást mögött! Milyen szépen indulnak neki a megállított parlamentáris pályának! Programmot faragtak, de a parlamentet hónapokra hazakergették s a nemzet érje be vele, hogy a király a rejtegetett programmot magáévá tette. A parlament ráér a megváltó eszmékről két hónap múlva értesülni. Ez az új magyar kormány alkotmánytisztelete és parlamentáris természetű.

Azt azonban megparancsoltatja magának, hogy „a kibontakozást alkotmányos uton mielőbb megvalósítani igyekezzék”. De az egyedüli alkotmányos ut a többség által képviselt nemzeti akarat megvalósítása volna. Az „új” kormány azonban éppen ennek a lektüzdésére vállalkozott. Az őszinteséget tehát csak abban a meghagyásban kereshetjük, hogy „mielőbb”. De bizony hiába keressük, meg nem találjuk. Mert ha a kibontakozást attól várják, hogy a nemzet más többséget választ, amely a császári programnak behódol, a politikai tisztesség legelső parancsa szerint rem is mielőbb, hanem azonnal köteleességük volna az országgyűlést feloszlítani és az új választásokat elrendelni. De erre nincsen becsületes bátorságuk, Várni fognak, míg minden gyalázatos eszköznek bővíben lesznek. És ha majd vigan vásárolhatnak és garázdálkodhatnak, megint hangos hazugsággal hirdetik, hogy „ítéljen a nemzet”. És a nemzet, amelyet nem lehet sem megfélemlíteni, sem megvásárolni, itélni fog. Ítélete meg fogja semmisíteni a népbolondítás, az alkotmányrablás, az önkényuralom hatalmát. A nemzet ítéletének indokolásában pedig benne lesz a királyi kézirat minden keserves bántalma.

Kedves báró Jellasics!

Kedves báró Jellasics! Így kezdődik a legfelsőbb kézirat a hivatalos lap tegnapi előtti számának élén. Azaz, hogy becsánatot kériünk, hogy az áldatlan emlékü horvát bán nevére szalad rá a tollunk, holott Ő felsége kézírata a kedves báró Fejérváryhoz van intézve. De hát oly menthető ez a tévedésünk. Hiszen oly időket élünk, a mikor sirjából feltámad a múlt, a melyet pedig naiv jóhiszeműségében végkép eltemetettnek gondolt a nemzet. Az a keserves múlt, a mikor a király, szivét gonosz tanácsadói színtén teljesen elfordították a magyar néptől. S a mikor a nemzet jogos, törvényes terén mozgó törekvéseinek leizálására szintén egy osztrák generálist küldtek az országba. Kedves báró Jellasics! Szólt akkor az uralkodó levele. Most pedig a kedves báró Fejérváryt küldi a nyakunkra. Csak a név változott. A szerep ugyanaz maradt. Ugyanaz a szégyenteljes gyalázatos szerep.

A horvát bán nyomába akkor valóságos martalóc sereg lódult. Seregének jobb elemei, osztrák tisztek panaszkodtak, hogy úgy érzik magukat, mintha egy haramia banda vezére volnának. Hát az a sereg, amely most a darabantsapítány fekete-sárga zászlaja alá gyülekezik, amely készen áll, hogy őt támogassa: miben különbözik attól a martalócsapattól? Jólakáshoz szokott gyomrok, a melyek ez aránylag rövid bőjt ellen is lázadoznak; lábak, amelyek megszokták a protekció után való hasznos szaladgálást s amelyeknek nem volt most hová szaladgálniok: kezek, amelyek vagy saját nadrágjuk zsebébe mélyednek tétlenül vagy pedig rendszeren más zsebében kotorásztak, — ime, ez a társaság, amely az új Jellasics-zászlót követi. Csak sziveket nem találunk ott, sziveket, amelyek a magyar hazáért dobognak. Éhes femmenisták és féktelen stréberek társasága az, amely nevezeték haladó pártnak. Keresve kell köztük keresni azt, a kit becsületos meggyőződésük visz abba a táborba.

Esküvő előtt.

— Üljön a pad szélére s ne engedje át a helyét senkinek. Ha bejött a menyasszony, az oltár elé állunk. Már kívülről tudom az egész ceremóniát, hisz minden nevezetes esküvőjénél jelen vagyok.

— Ismeri a vőlegényt?

— Hogyne! Szép ember!

— Menyi hozományt kap a menyasszony?

— Huszezer forintot.

— Azért már elveheti.

— Hisz szerelmi házasság, rajongnak egymásért.

— Lehet, hogy a leány szereti, de a fiatalemberről sok rosszat hallottam.

— Válogathatott volna, még volt ideje.

— Nem igen. Husz éves a Mariska, s azon túl már visszafelé halad a leány.

— Hisz elég jó parthie.

— Mennyi a fizetése?

— A mellékjövdelemmel rámegegy ötezer korozára.

— Sokat utazik ugye?

— Hetenkint legalább három napot vidéken tölt.

— Meg is fogja csinálni az asszonyt.

— Eddig is volt neki minden városban.

— A szép Elzába is szerelmes volt.

— Aki meghalt?

— Abba bizony. Szegény leány ő miatt sorvadott el. Az apja, mint aféle szigorú katoná, ellenezte a házasságot. Karsit nem találta méltónak a leányához.

— Midőn a koporsója mellett busult, levelet csusztatott a szemfödője alá.

— Ideális ember lehet!

Ezekért imádkozni kell, hogy világosítsa föl az ő elméjüket az Ur s lássák be, hogy nem jól, nem a haza érdekében cselekszenek.

Haladó párt! Mit értsünk ez elnevezés alatt? Bizonyára azt, a régi szabadelvű gárda nem akkor megmaradni az összetört husos fazekak mellett s halad abban az irányban, a melyben az új peccenyesszag üti meg az orrát. Programja még nem jelent meg az új pártnak, de ha megjelenik, el lehetünk rá készülve, hogy nem marad fejünk felett a csillagos ég; mert azt is leha-zudják a földre. Fűt-fát fognak ígérni; megfogadják, hogy újra visszavarázsolják ide a tejjel-mézszel folyó Kanaánt. Hogy aztán ebből a kanaánból osztrák tartományt csinálnak, az mellékes. Ők variálják Kollonics híres mondását: Magyarországot koldussá és rabszolgává teszik. Azaz, hogy ígérk, hogy azaz teszik. Mert programjuknak csak egy részéről bizonyos, hogy megvalósítására komolyan fognak törekedni. Arról a részről, a melyet nem a népnek, hanem a császárnak ígértek. Hogy rabszolgává teszik Magyarországot.

— Jóslatot mondok, hazám fiai, szegény elárvult magyarok! riadt Kossuth Lajos, amikor a kedves bán betörésének híre végig cikkázott az országon. Jellasics beütésétől Magyarország szabadsága fog megszületni. Mi ismételhetjük a jóslatot, mert Fejérváryék betöréséből is Magyarország szabadsága születik meg. Ha ők a választók elé viszik a döntés, a magyar nemzet hazafisága össze fogja őket morzsolni. Kossuth jóslata is beteljesült volna akkor, ha a nemzet idő előtt nem veszti bátorságát, kitartását. De elvesztette. Mikor az orosz invázió ránk zu-dult! a honvéd sereg, amely addig diadalról diadalra haladt: esatát esatá után vesztett. Az oroszszal joformán mege mérköztünk. Most is csak kitarításra van szükségünk a békés, törvényes küzdelemben s akkor győ-zelmünk bizonyos. Ámde ha a nemzetet a sok ígélet és fenyegetéssel leveszik lábáról, akkor el fog bukni végképpen s akkor meg is

érdemli, hogy elbukják s az osztrák generális azt jelentse urának Bécsbe: „Felség! Magyarország felséged lábai előtt fekszik...”

Bartha Miklós halála.

— október 20.

Kihullott a leghivottabb magyar újságíró kezéből a toll, amelyet évtizedeken át a haza javára forgatott. Bartha Miklós, a ragyogó tollú újságíró és író nincs többé a nemzet jogaiért küzdők közt. A halál kiragadta az élők sorából a diadal előtt.

Ugy halt meg, mint egykor Mózes az ígélet földje határainál. Lelki szemével látta ő a nagy, független, szabad Magyarországot, életévek és küzdelmeinek végecélját, de oda nem juthatott.

Egész életén át azért küzdött pedig. Nagy tudását és tehetségét annak szentelte. Írásaiban, melyek felforralták az olvasóban a vért, politikai beszédeiben, amelyekkel lángragyújtotta a szenvedélyeket, — egyetlen célért izgatott: a független Magyarorszáért.

Sokan nem értettek vele egyet, de nem-céljai és törekvései előtt kalapot emeltek ellenfelei is. Az utóbbi időkből a nemzeti jogokért az első sorban küzdött. Hatalmas csapásokat osztogatott politikai ellenfeleinek, akik nem kimélték és bizony kapott ő is csapásokat.

Az utóbbi időben gyöngélkedett kissé, de felgyógyult és az őt jellemző fáradhatatlansággal látott hozzá a munkához. Még esütörtökön délután politikai barátaival értekezett — és estére a lakása meghalt. A szíve ölte meg, amely annyi nemes és magasztos eszmékért dobogott. Az országos függetlenségi és 48-as pártkörre kitűzték a gyászlóbogót, temetéséről pedig a párt fog intézkedni.

Az életrajzi adatai röviden a következők:

Bartha Miklós született Rugonfalván Udvarhelymegyében 1848 évi november hó

— Rottenetes kópé, nagyon tud az aszszonyokkal bánni.

— Hisz egy másik leány meg is mérgezte magát miatta.

— Pedig az sokkal szebb volt, mint a Mariska.

— Mestereember leányát csak nem vehet el,

— No, Ő sem származik valami nagy családból. Az apja végrehajtó volt s össze-ált a szolgálójával. Csak akkor esküdtek meg, mikor a Karsci az érettségire készült.

— Az anyját meg sem hívták az esküvőre. Szégyelli a család, hogy bekötött fej-jel jár.

— Hát a Mariska anyja tán különbb volt. Hisz ismertem, mikor még mezitláb zsaladgált a tejesköcsögökkel.

— Nem is bánta, akárki veszi el a leányát, csak cilinder legyen a fején.

— Hja a Mariskát kisasszonynak nevelték. Nyolc évig tanították zongorázni, de azért csak klimperozni tud. A nevelőnők mind elszöktek tőlük, mikor meghallották az apját káromkodni.

— Kacér leány volt ám a Mariska.

— Mikor a tiszti pavilon mellett lak-tak, alig lehetett megőrizni.

— A diákokat is nagyon szerette.

— Meg is szökött egygyel.

— Ugyan ne mondja!

— Szavamra! Makón fogták el őket, akkor verte meg az apja először.

— Aztán beadták az apácákhoz, de a nénikék haza küldték, mert a hittanárral kacérokodott.

— Mégis, milyen jó parthiet csinál!

— Hisz az ilyeneknek van szeren-césjök.

— És hány jó, szelid leány odahaza maradt!

— Tarthat neki szakácsot az ura, nem tud még egy rántott levest sem főzni.

— Nem is a konyhának nevelték a portörölt is csak keztyüsen fogta.

— Szép kezei is voltak!

— Hogyne, mikor egész nap a körmeit csiszolta.

— Hol lesz a nászslakoma?

— A szállodában, hatvan teríték van rendelkezve.

— Menyasszonyi csokrát Erfurtból hozatatta a vőlegény.

— Mert itt nem csináltak neki. Hisz a virágüzletben száz forint áru számlája van.

Nem volt primadonna, akit ő nem virágozott volna.

— Nálam lakott egy kis molette kardalosnó, aki minden héten cukrot meg ru-mot kapott tőle.

— Tudja e, hogy egyszer nagyon meg-járta?

— Ki?

— Karsci.

— Valami szép menyecskehez járt a Tiszaparton s az ura ott találta. Lekapta az istrángot a szögtről s Karsci az ablakon keresztül menekült. Tudja, mikor tüdőgyula-dásban feküdt, akkor ott fázott meg.

— Tegnap beszélte a férjem, hogy a suszter nem akarta kiadni a vőlegénynek a lakkeipőket. Végre két tanu előtt megigérte, hogy az esküvő után rögtön kifizeti.

— Lesheti! Nem adják a hozományt a kezébe.

14 évi. A gimnáziumi osztályokat Székelyudvarhelyen és Nagyszebenben, a jogtudományt a budapesti egyetemen végezte. — Tanulmányait befejezván a megyei szolgálatba lépett és Udvarhely megye 1872-ben első aljegyzőjévé választotta. 1873-ban egyik udvarhely megyei kerületben pótválasztáson országgyűlési képviselőjéül kiáltották ki. A régi balközéphez csatlakozott és 1875-ben tevékeny részt vett a függetlenségi párt megalakításában. Az 1875-iki választás alkalmából nem vállalt mandátumot s egészen 1880-ig gazdálkodott. Ekkor megindította Kolozsvárt az „Ellenzék” című napilapot. 1880 őszén két közönségseregbeni hadnagy egy hírlapok miatt megtámadta és összevagdalta. Ez az eset annyira feljé fordította a közérdeklődést, hogy az 1881-iki általános képviselőválasztásnál Kolozsvár I. kerületét választotta képviselőjéül Hegedüs Sándorral szemben. Ezenkívül a következő kerületeket képviselte a parlamentben: csikzerdait, aroklárdit, a zylait, és már két cikluson keresztül a gyulaít.

Egy ideig elnöke volt a 48-as Ugron pártnak, az elnökségről azonban 1901 október végén lemondott és egyuttal a pártból is kilépett. Mindenkor élős harcot folytatott a 67-es kormányok ellen a „Magyarország” hasábjain, 1897-ben jelent meg „Hangulatok”, 1901-ben „Kazár földön” című műve. 1902-ben került színre a Vicszinházban „A feleség” című vígjáték. 1898 óta a „Petőfi társaság” tagja.

Az 1904. november hó 18-iki események következtében a Szederkényi párt többi tagjaival együtt belépett a függetlenségi és 48-as pártba.

Egyház és iskola.

Az ev. ref. hittanhallgatók gyűlése. A hittanhallgató ifjuság csütörtök délután népes gyűlést tartott, melyen több fontos tárgy felett határoztak. A magyar országai theologus ifjak hivatalos lapjának a „Közöny” szerkesztőjéül az 1905—1906 tanévre egyhangulag Papp László seniort választották meg. A legatio ügyén is módosítani óhajtott a hittanhallgatók, ha kérvényt nyújtanak be a tanári karhoz, hogy a köriratban szövegezték fel azon egyházakat, hol még legatio szervezve nincsen, hogy azt az ünnepekre szervezzék, mert a mostani kevés legatio hivatás mellett a theologia ifjuság nagy része legatio nélkül marad, kiknek

— Csak havi spanyol járja, hogy nyakára ne hájon a vagonnak.
— Jónak már!
— Ne álljon előm, nem látok.
— Nézze, milyen kopott szőnyeget terítettek.

— Lilike, a koszorús leány.
— A szoknyája hosszabb is lehetne, egész lába feje kilátszik.
— Pedig nem valami apró.
— Milyen hórihorgas vőfélyt kapott, alig éri el a karját.
— Ki ez, ebben a zöld selyemben?
— Az anyjának a nővére!
— Látszik rajta, hogy falusi!
— És még vörös rózsá van a hajában!
— Szépen áll ahhoz a vén ábrázat

Jához.
— Hát ez a kis pupos ember?
— Gazdag lókereskedő.
— Ettől kapták a legdrágább ajándékot.
— Ilyen vig menyasszonyt még nem

Láttam.
— Lesz még ideje busulni.
— De spóroltak a selyemmel, nézze, milyen szűk uszálya van.
— Nem csoda, nyolc korona volt métere.

— Fogadok, hogy négyért megveszem.
— Mért fésüli a haját úgy a fülére?
— Maga azt sem tudja?
— Hisz az egyik fülehegye hiányzik, kis korában leharapta a kutya.

Árvay Sarolta.

pedig ez a fő jövedelmi forrásuk. Továbbá elhatározták, hogy folyó hó 31-én este fél 8 órakor ismerkedési estélyt tartanak az Angol-királynő fehértermében, hol előrelátólag a tanári kar és több egyházi notabilitás is meg fog jelenni.

Az ösztöndíjak kiosztása. A debreceni ref. egyház ösztöndíj osztó bizottsága október hó 22-én délelőtt fél 11 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tártyak: ösztöndíjak odaítélése.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Ertesítettnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc utcai izr. templomban a Szombat és Vasárnapi ünnepnapokon az istentisztelet következő időben fog kezdődni: Ma péntek este 5 órakor, holnap szombaton „Mazkirral” egybekötött „Haskomah” reggel fél 7, a főistentisztelet d. e. 9, a „Mazkir” és az azt megelőző Hitzzonoklat d. e. fél 11 órakor, d. u. 4 órakor és este egyegyed 6 órakor. Vasárnap d. e. 9 és d. u. 4 órakor.

Kié hát a Hortobágy?

Szavazással eldöntött tulajdonjog.

Tegnap ülést tartott a Hortobágy hasznosítása ügyében a közgyűlés által kiküldött bizottság és sajnos: ennek a bizottsági tárgyalásnak semmi jó eredményét sem látjuk. Ugy tapasztaljuk ugyanis, hogy a bizottságnak tagjait bizonyos fokú idegesség tarja fogva ennek a kérdésnek tárgyalásánál, a mi pedig csak rossz következményekkel fog járn.

Teljesen igazat adunk Dr. Bakonyi Samu bizottsági tag halasztási indítványának, még pedig első sorban az általa felhozott oknál fogva. Mi ugyanis a Hortobágy kérdését oly roppant fontosságnak tartottuk és tartjuk ma is mely nemcsak a városnak mint jogi személynek egész jövőjére, jövő fejlődésére, hanem egyuttal a polgárságnak vagyoni viszonyaira és teher viselési képességére is óriási, ki sem számítható el sem képzelhető Befolyással bír. E miatt méltán számot tarthat a kérdés a város minden polgárának legbehatóbb érdeklődésére, a melyre pedig a mai zürzavaros politikai helyzetben teljességgel képtelenek vagyunk. Hiszen minden időnk, minden gondolatunkat a politikai helyzet félelmetes irányban vajudáa tartja lekötve. Ennek a kérdésnek most való bolygatása valóságos utánczás Kristóffy ur politikájának, a ki a nemzetben az általános választói jognak gonosz céllal napirendre erőszakolásával csinált zürzavart.

De másod sorban helyeseljük a halasztási indítványt azért is, mert a tulajdonjog kérdése igen is ma is vitás, és merjük állítani annak az 1871. évi közgyűlési határozatnak alapján, melyre ép dr. Bakonyi Samu hivatkozott: hogy a Hortobágy nem a városnak, mint jogi személynek tulajdona, hanem Debrecen városának házas telekkel bíró polgáraié. Tehát mi még többet mondunk, mint a mennyit dr. Bakonyi Samu ur állított. Mi nem azt állítjuk, hogy a városnak mint jogi személynek — a polgárság legeltetés jogával korlátolt — tulajdona, hanem mi ezt a korlátolt tulajdont is tagadjuk, sőt ezen felül határozottan állítjuk, hogy a Hortobágyon felül az erdősegek legnagyobb része is a házastelkes polgároké.

Es ezeket az állításainkat az 1871. évi — dr. Bakonyi Samu ur által is hivatkozott — közgyűlési jegyzőkönyvnek tartalmával bizonyítjuk is.

Helyesen mutatott tehát rá Szentessy János a megoldásnak egyetlen helyes módjára: a méltányos egyezségre. Belőle az a magyar ember szült, a ki a jussát erőszak ellenében nem hagyja, de ha szépen kéri, az ingét is odaadja. De szült belőle a debreceni polgár is, a ki forrón szereti városát, városának fejlődéséért, haladásáért, művelődéséért ép úgy, mint a dios református ósók: ma is hajlandó roppant áldozatokra is.

Határozottan rosszaljuk tehát, hogy az 1871. évi közgyűlési határozattal szemben ebben a bizottságban akarják a tulajdont —

még hozzá gépies szavazással és nem jogi érveléssel, tehát az igazság megállapításának eszközeit mellőzve erőszakkal — a város javára megállapítani. Ez helytelen eljárás és csak olyan elkeseredést szül, a melynek jó vége nem lehet.

A tanács mai napig sem szerzett érdemét a közgyűlés ama határozatának, melylyel a vonatkozó összes adományoknak ki nyomatását és a közgyűlési tagok között leendő kiosztását elrendelie. E helyett csak főügyési — tehát egyoldalú — vélemény nyel akar harcolni. A főügyési vélemény azonban szől mindenről, csak az 1871. évi közgyűlési határozatról nem, és így a főügyési vélemény nem alkalmas arra, hogy a tulajdonjog kérdésében a tárgyilagosságot kialakuljon. De annál alkalmasabb arra, hogy az olvasót tévedésbe ejtse, félrevezesse. És nagyon különösnek találjuk azt is, hogy a tanács is bőlesen hallgat erről az 1871. évi közgyűlési határozatról, és ép e miatt hajlandók vagyunk a tekintetes tanácsról feltételezni azt, hogy erről az 1871. évi közgyűlési határozatról tudomása sincsen.

Hogy emelkezettének hiányát e tekintetben kipótoltjuk és hogy a kérdésen a tisztán látást elősegítsük: ezt az 1871. évi közgyűlési határozatot lehet nemsokára szóról szóra közölni fogjuk.

Igenis mi is tőlünk telhetőleg elkövetünk mindent a kérdésnek helyes megoldására és e tekintetben nem vezérel más lennünk, mint az igazság. A való tényállásnak kiderítése után pedig rajta leszünk, hogy az a méltányos egyezés, melyre Szentessy János biz. tag ramutatott egyrészt a város minden igényjogosult polgára másrészt a város mint jogi személynek érdekében létre jöjjön. A módot és az eszközöket lesz alkalmunk megjelölni.

Részletes tudósításunk az ülés lefolyásáról következő:

Varga Károly előadó ismertette azokat a tanács és bizottsági javaslatokat, a melyek erre az ügyre vonatkoznak. Majd ismertette azt a bizottsági javaslatot, a mely a 10 ezer hold kiszakítására vonatkozik. Kovács József polgármester a bizottság elnöke jelenti, hogy Bányai István a hasznosítási bizottság egyik tagja elhunyt. A bizottság az elnöki bejelentést tudomásul vette.

Dr. Bakonyi Samu kijelenti, hogy a mostani idő a politikai zavarok miatt nem alkalmas ennek a fontos kérdésnek elintézésére, zavaros közállapotaink minden magyar ember figyelmét más tere irányítják. Szükség van a Hortobágy rendezésére, de más viszonyok között. Tisztázni kell ezután végre azt a kérdést is, hogy kié hát a Hortobágy? Ez a kérdés ütköző pontja, s ez vihart és szenvedelmet zavarhat fel a polgárság között — azt pedig mindenáron meg kell akadályozni. Indítványozza, hogy a kérdés tárgyalását határozzák el jobb időre.

Simonffy Imre már husz esztendő óta harcol a hasznosítás mellett, sajnos azonban, mindig szemben találta magát azokkal, a kik a hasznosítás ellen voltak.

Husz esztendő óta vártuk az időnek jobbra fordulását és imo elkövetkezett a rosszabb idő. Nyíltan hangoztatja, hogy a tulajdonjog vita tárgyát nem képezheti — a Hortobágy a városé! Ezért első javaslata az, hogy mondja ki a bizottság; hogy a tulajdonjog már vita tárgyát nem képezheti, mert a városé a tulajdonjoga. Régi okmányok igazolják ezt s az a körülmény is, hogy 48 előtt csak nemesi személyek, nemes városok kaptak donációt. Ha már 1906-ra megvan állapítva a pótdadó, úgy törekedjünk arra, hogy az 1907. évi költségvetés rendezett köz állapotokat teremtsen.

Márk Endre Bakonyi Samuval vitakozik és kijelenti, hogy ez nem politikai kérdés ez közszükségletet képez. Hogy a politika holt pontra jutott az még kedvező az ügy elintézésére. Nyíltan kijelenti, hogy a Hortobágy a városé és kéri a fontos kérdés tárgyalását.

Bakonyi Samu dr. személyes kérdésben válaszol Márk Endre felolvasására és fejtegeti, hogy nem a közszükséglet, hanem a debreceni egyetem kérdése vetette felszámra

ezt a kérdést. Ha ezért hozzák napirendre úgy együtt lesz Márk Endrével — de tisztán a pótlódó leszállítása miatt nem tartja sürgősnek a kérdést. A tulajdonjog kérdéséről akkor fog nyilatkozni, ha a halasztási indítványt eldönti a bizottság.

Kövendy Domokos szintén a hasznosítás mellett szól és annak keresztül vitelet sürgeti.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy a közgyűlés a költségvetés tárgyalása alkalmából sürgette meg a bizottság határozatát. A közgyűlés határozatot kíván és nem halasztást. A halasztás kérdését szavazásra bocsátja.

Márk Endre a kérdésben névszerűen szavazást kér. A bizottság 10 szavazattal 6 ellen nem fogadja el Bakonyi Samu dr. halasztási indítványát. A halasztás ellen szavaztak: Simonffy Imre, Varga Károly, Komlóssy Artur, Komlóssy Dezső, Király Gyula, Vecsey Imre, Kövendy Domokos, Roncsik Lajos, Magoss György. A halasztás mellett szavaztak: Horváth István, dr. Bakonyi Samu, Szentesi János, Kerész István, Polgári Bálint, Márton Imre.

Ezután a Hortobágy tulajdonjoga tárgyában vitatkozott a bizottság.

Dr. Bakonyi Samu elismeri, hogy a főügyész javaslata beható és tárgyilagos, de a kérdést még sem oldja meg egészen. Az 1871-i előzményeket nem világította meg részletesen. Mért nem terjeszkedett ki ennek a kérdésnek minden részletére. Az 1871-i a Hortobágy tulajdonjogára vonatkozó tárgyalások alatt igen alapos beható tanulmányokat folytatott akkor is, de azokból nem világlik ki az, hogy a Hortobágy a város tulajdona. Okmányokat olvas fel a tárgyalásokról s jogi kijelentésekről. Ezekről azt igyekszik bebizonyítani, hogy a Hortobágy nem a városé, hanem bizonyos vagyonos és háztulajdonos polgároké.

Dr. Magos György: Ezt a kérdést impressziókkal eldönteni nem lehet. Itt a jogi tények beszélnek. Telekkönyvek, szerzési okiratok stb. Ezek pedig azt bizonyítják, hogy a Hortobágy felett a város mint saját tulajdona felett rendelkezhetik. A legelvetést csak mint városi jótéteményt gyakorolhatják a polgárok, míg más polgárok más jogokat élveztek.

Simonffy Imre: A Mátát fejedelmi dotációba kapta a város, e felett csak a város rendelkezhetik. Bizonyítja továbbá, hogy a Hortobágy többi része is a város tulajdona.

Szentesi János kijelenti, hogy a főügyész írásait ő nem hiszi. A legelvető polgárok zálogdíjakat fizettek a Hortobágyért. Méltányos egyezségnek nincs ellene, de a Hortobágy nem a városé, mert a megváltási összegekhez a város nem járult hozzá, a polgárok fizették maguk.

Simonffy Imre szerint a város nem fizetett zálogdíjat a Hortobágyért, okmányok vannak erre.

Márk Endre indítványozza, hogy az ügyészi vélemény felett szavazzanak.

Márton Imre: Ellene van annak, hogy ez ügyészi vélemény szavazásra tétessék fel. A hasznosításra nézve előnyösnek tartja azt a tervet, hogy 2000, 1000, illetve 500 koronával jutalmaztassanak a készitendő terveket. A téli idő alatt behatóan lehet a dologgal foglalkozni s a tervet is el lehet készíteni.

Márk Endre a következő javaslatot nyújtotta be: A Hortobágy, illetve a Hortobágy elnevezése alatt ismert összes területre nézve Debrecen sz. kir. város tulajdonjoga elismerve lévén, csak tévedésből eredőnek tekinti a telekkönyvi állapottal is ellentétes azon kívánatot, hogy a hortobágyi közös legelőföld tulajdonjogának kérdése tisztáztassék. El kérdés további tisztázása nem szükséges.

Márton Imre fenntartja az indítványát. Bakonyi Samu a következő javaslatot terjeszti elő: Mondja ki a bizottság, hogy a város tulajdonjogát a Hortobágy felett a polgárság hasznvételi joga által korlátozva látja.

A polgármester a két indítványt szavazás alá bocsátotta. A bizottság 10 szavazat-

tal 6 ellenében a Márk Endre indítványát fogadta el.

Az ügynek folytatolagos tárgyalása e hó 23-án lesz.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Péntek: „C” bérlet: Mongodin ur felesége.

Szombat: „B” bérlet: Hoffman meséi.

Vasárnap délután: János vitéz.

este: bérletszűnet: Az ember tragédiája.

Bérlet 21. szám (C)

Pénteken, október hó 20-án:

MONGODIN UR FELESÉGE.

Böhszát 3 felvonásban: Rendező: Polgár S.

S Z E M É L Y E K:

Mongodin — — — — Békés Gyula.
Rosalie, neje — — — — Arday Ida.
Lucienne, Rosalie unokahuga Szabó Irma.
Montepiat Clorinda — — Almásy Lola.
Fougerolles Róbert, festő Ternyei Lajos.
Berneret — — — — Deési Alfréd.

Színházi bizottsági ülés. A város színházi bizottsága szombaton délután tartott ülést Oláh Károly társaság elnöke alatt. Az ülésen bírálatot is fognak mondani a színtársulat eddigi működése felett. Előrelátható, hogy ez a bírálat kedvező lesz úgy az igazgatóra, mint társulatára, mert az aldozatkészséget és a törekvést elvitatni lehetetlen.

Hoffmann meséi. Holnap este Offenbach nagy zenéi alkotásában lesz alkalmunk gyönyörködni a debreceni közönségnek. Az operát Huber karmester nagy ambícióval tanította be. A darabban Zilahiné Singhoffner Vilma egyik legjobb alakítását mutatja be játékában és énekben egyaránt. A többi szerepek is legjobb kezekben vannak.

Az első férfi — „János vitéz”. Zilahi mindent elkövet, hogy a vasárnap délutáni előadásokat az esteli előadásokkal ugyanolyan színvonalon tartsa. Sőt már holnap befogja mutatni a „János vitéz” t olyan szereposztásban, a melyben eddigelé csak három színpadon mutattak be, i. i. János vitézt ezuttal férfi — Árkossy Vilmos — fogja játszani. Bagót Békefi, a strázsaneustert Ternyei Iluskát Főti Frida, a gonosz mostohát Radó Anna és a király kisasszonyt Pezsonyi Lenke fogja személyesíteni.

Vasárnap este „Az ember tragédiája” megy, melynek páratlanul fényes kiállítására eddig négyeszer egymásután zsúfolta házat vonzoz. Hétfőn a darabot megismételik.

Az ember tragédiája iránt eddig oly nagy volt az érdeklődés, hogy az egyes előadásokra már előtte való napon nem lehetett jegyet kapni. Az igazgatóság éppen ezért a jövő héten többször megismétli az előadást a lehetőség határai szerint „bérletszűnetben” is, hogy a közönség elegendő helyhez juthasson.

Kettős próbák. Zilahy Gyula nagy súlyt helyez a próbákra és éppen ezért behozta az új rendszert, hogy ugyanazon időben az énekes és drámai személyzet is próbát tartson. Ma is az énekes személyzet a színpadon, a drámai pedig a cukrászteremben tartott próbát.

HIREK.

Kamarai titkárok a miniszteriumban. Vörös László kereskedelmi ügyi miniszter október 23-ára értekezletre hívta a kamarai titkárokat. Az értekezlet előírt tárgyai a következők: 1. A m. kir. államvasutak statisztikai adatszolgáltatása a kamarai évi jelentések számára. 2. Az évi jelentések statisztikai adatainak beszerzése. 3. A vasuti tarifákra vonatkozó, évenként ismétlődő panaszok ügye. Az értekezletre a miniszter meghívta egyszerűen a máv. igazgatóságát, valamint a központi statisztikai hivatalt is. Az értekezleten a debreceni kamara képviselőjében Szávay Gyula titkár vesz részt.

Novemberi csillaghullás. A katonatisztek ezidén nem valami örvendetes várakozással nézhetnek a novemberi kinevezések elé, inkább a magasabb hiearciájú tisztek körében történnek előléptetések. A hadnagyok és főhadnagyok előmenetele azonban egyre kedvezőtlenebb lesz, ami egyrészt arra vezethető vissza, hogy a soron kívül előléptetett fiatal tisztek és táborkokok évről évre szaporodnak ezáltal a nyugdíjazások száma aod és az előmenetel megakad. De megakasztja az alantás tisztek előmenetelét az is, hogy ezek száma és a rendelkezésre álló törzstiszti állások száma között nincs meg a helyes arány, mert az utóbbi állások száma az alantás tisztek nagy számához viszonyítva igen csekély.

Elhunyt kereskedő. Koln Adolf, tekintélyes debreceni kereskedő, a ki általános tiszteletnek és közbecsülésnek örvendett, életének 70-ik évében elhunyt. A megboldogult úgy társadalmi mint egyházi téren vezető szerepet játszott. Elnöke volt a szent együletnek, s tagja volt a zsidó hitközség előjáróságának. Temetése ma délután fél 10 órakor ment végbe a József-kir.-herceg-u. 36. számú házból.

Rudnyánszky Gyulát szabadon bocsátották. Ócsási feltűnést kellett a napokban a fővárosi lapokban közölni, hogy Rudnyánszky Gyulát, ezt az országos nevű, nagytehetségű poétát a budapesti államrendőrség, a debreceni törvényész utasítására letartóztatta. A helyi sajtó, melynek Rudnyánszky éveken át tagja volt nem foglalkozott az ügyvel a — költőre való tekintetből azért, mert sejtették, — hogy Rudnyánszky fogva tartására alapos ok nincs és letartóztatása tisztán a budapesti rendőrség busszujának a műve volt. Rudnyánszky, kit legutóbb a 48 magyar versével kapcsolatban mindenféle omiagettek, a közel napokban pedig a Független Magyarországban megjelent két verse miatt indexén volt a kamarilla fehérelt Hentzi huszárjainak Eltekintve attól, hogy Rudnyánszky követette el büntetendő cselekményt vagy sem, a debreceni törvényész vizsgálóbírósa azért rendelte el a letartóztatást, mert az idézéseket a budapesti rendőrség nem tudta (?) neki kézbesíteni. A rendőrség jelentése szerint Rudnyánszkynek Budapesten nem volt sem lakása, sem foglalkozása. Evvel szemben kétségtelenül beigazolódott, hogy mult év október 15-től ez év április 1-ig a budapesti Royal-szálló 133 számú szobájában, ettől kezdve a legutóbbi napokig, sőt ma is az Adria-szálló III. emelet 58 számú szobájában van bejelentett lakása. Mult hó 3-ig a helybeli Szabadság című lapnak volt a felelős szerkesztője. — Szep-tember 15-étől kezdve pedig a Független Magyarországnak volt szerződtetett vezércikkírója és annak a Rudnyánszky Gyulának, akinek nagyságát, kiválóságát

költői tehetségét elismerte az irodalom történet, aki eddig 11 hatalmas verskötetet gyarapította nemzetünk irodalmát, kinek verseit az iskolákban tanítják, kinek életrajzi adatai a legkisebb lexikonban is benne foglaltatnak, kinek Ferenc Jzsef ökle című versét gróf Apponyi Albert egy vezérőrbizottsági ülésen elszavalt: ennek a Rudnyánszky Gyulának a budapesti rendőrség szerint *ninnesen foglalkozása*. Hát az írás mesterség nem foglalkozás? Van-e magasabb, fel-emelőbb foglalkozás annál, ha valaki a lelke virágait szedi rimbe és annak kinyomatásával gazdagítja nemzetét? Az ellene emelt vádak összezsugorodtak és vissza is vonták a feljelentéseket s így Hoffman vizsgálóbíró nyomában elrendelte a szabadlábra helyezését. A budapesti rendőrség valószínűleg felsőbb utasításra járt el így Rudnyánszkyval, azonban buzgólkodása balul ütött ki. Csodálatos valóban, hogy addig míg kihallgatásról szóló idézeteket kellett kézbesíteni, nem találták meg Rudnyánszkyt, mert *nem volt lakása és foglalkozása*; azonban, amint megjött a letartóztatása iránti intézkedés, még *aznap sikerült* a detektíveknek Rudnyánszkyt az *Adria szállóban levő lakásáról a főkapitányságra hurcolni*. Külön megjegyzést érdemel még az is, hogy Rudnyánszky személyesen jelentette be és jegyzőkönyvbe mondta lakását a bpesti rendőrségen egy-két hét előtt, amikor a Puskin című munkájának kézírata elveszett.

— **Szerenosétlenül járt munkás.** A saját vigyázatlanságának, lett az áldozata Jóna Dániel debreceni közműves legény. E hó 12-én Károlyi Sándor gróf vérvölgyi uradalmából, ahol hidépítésnél dolgozott, két társával gyalog indult hazafelé. Utközben a vállán levő töltött Lancaster fegyvert lőbáztta, miközben az elsült és a töltés a balkarjába furódott. Behozták a debreceni kórházba, de a gondos ápolás dacára sem javult az állapota és hogy vérmérgezést ne kapjon, ma a balkarját levágták.

— **Tolvajnyomok.** Német János Kossuth utca 57. sz. a lakos panaszt emelt a rendőrségen, hogy az éjjel három fazék zsirját ellopták. A nyomozás a fazekakból elcsöpögött zsirnyomok alapján megindult és a zsirnyomok a házban lakó K. B. né lakosához vezettek, ahol a három fazék zsirt meg is találták. Szilvási Lujza eseléd hosszúságú faggatás után beismerte a lopást, de azt vallotta, hogy az asszonya bajtorta fel a lopásra. K. B. né tagadja ezt. A panaszos állítása szerint már többször történtek nála hasonló lopások, de nem tett feljelentést. A rendőrség a zsirnyomok alapján megindította a vizsgálatot.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara jelenti: A kereskedelemügyi miniszter ur Wotitz Pált a kereskedelmi muzeum Antwerpeni levelezőjévé nevezte ki. Wotitz Pál működését Antwerpenben f. év november hó 1-én kezdi meg. Kötelessége lévén kiviteli kereskedelmünket a belga piacon előmozdítani és a kereskedelmi konjunkturákat ott szemmel tartani, érdekelt kiviteli cégeink figyelmébe ezton ajánljunk. Wotitz Pál a hozzá fordulónak minden kereskedelmi érdekü felvilágosítást és utbaigazítást szívesen ad. A kolozsvári üzletvezetőség árlejtést hirdet messz és mag szállításra. Az ajánlatok 1905 év november hó 7-ik napjának délelőtti 10 órájára benyújtandók. Bánatpénz 5% elhelyezendő a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál.

— **Makkoltatás.** A városi Tanács intézkedése folytán felhívhatnak azon állattulajdonosok, kik jóságaiat az erdősegeken

akarják makkoltatni, hogy a befizetést a mezőrendőrkapitányságnál (Csapó-u, 15 sz. a.) minél előbb eszközöljék, nehogy a mulasztók ellen kihágási feljelentések tétessenek. Megjegyeztetik, hogy 1 drb. sertésért 2 kor. díj fizetendő, 2 drb. juhért és 2 drb. idei malacért szintén 2—2 korona jár, az 1906. év március hó 1-ig napjáig engedélyezett legeltetésért. — Mezőrendőrkapitányság.

— **Végrehajtó és a foglalás.** Annuska és Klárka tizenkét évesek. Annuska papájának szép háza van. Vagyoni viszonyai rendezettek, sokat hoz a kétszáz hold föld is. Megesett mégis, hogy merő szórakozottságból nem rendezte valami régi adóját, biz ott „foglalást eszközölt” a végrehajtó „tizenöt napok különbeni végrehajtás terhe alatt”. Ez semmi, hiszen adó miatt történik. Valamikor virtus volt az ilyesmi, jó hazafi nem fizette meg a porciót. A szomszéd is rendezte már harmadnap — hazajövele után — a dolgot. Annuska azonban sokáig rémültözött. Titokba meg is eskette Klárkát, hogy nem árulja el senkinek, aztán bevallotta az esetet.

— Képzeld, nálunk foglaltak!
— Ojjé, én is megijedtem, mikor nálunk először foglaltak. Azóta egészen megszoktam.

Annuska nagyot nézett azon, hogy micsoda új dolgokat hall ő most, de Klárka még jobban kiakarta oktatni.

— Mert tudod, ez igen sok házban így van, mondhatnám az egész országban és régen.

— Régen?
— Igen, az édes apám mondta éppen a múltkor, hogy ezer éve kíséri a magyarok a végrehajtót. Hiszen Árpád is a honfoglalásról lett híres...

— **Sok a bor a Hegyalján.** Beregszász város polgármestere hivatalosan értesítette a debreceni hatóságot, hogy az idén a Hegyalján százezer hektoliternél több bor termelt és aránylag olcsó áron kapható.

— **Lopások.** Csurka István ref. tanító kellemtelen meglepetésre ébredt ma. Két hízott libáját ellopták. Néhai Szombathy János rendőrfogalmazó özvegyétől ruhaneműket loptak el. A tetteseket nyomozzák.

— **Sok a bitangjóság.** A lezajlott vásáron sok áldomásívó magyar elfelejtkezett a jóságairól. Egész sereg jóság került így, bitangságba. Felhívhatnak a gazdákat, hogy a bitangságban talált jóságokat hajtsák be a város istállójába, mert különben érzékeny bírsággal sújtatnak.

— **Vastag tréfa.** Pénzes Gergely együtt mulatott Halász Sándor nevű napszámossal, a ki folyton a világmegváltó nemzetközi szocializmust élte, mikor azonban Pénzes 96 koronát tartalmazó zacsokját kitétte az asztalra, megfélemlített összes elveiről és el akarta lopni. De rajtavesztett, mert tetten érték. Kihallgatásakor a furfangos jakabokányista azt vallotta, hogy csak tréfából akarta eltenni a zacsokot. A rendőrség azonban nem hiszi a tréfa meséjét.

TAVIRATOK

Vezérőrbizottsági ülés.

Budapest, október 20. Kossuth Ferenc hétfőn délelőtt 10 órára hívta össze a vezérőrbizottságot, amely ülésen állást fognak foglalni az újból ki-nevezett darabontok ellen.

Darabontok esküje.

Budapest, október 20. Ma délután az 1 óra 50 perckor induló gyorsvonattal utaztak el a darabont kormány tagjai Fejérváry vezetésével, hogy holnap délelőtt 11 órakor Bécsben a hivatalos esküt letegyék.

Lujza hercegnő leleplezése.

Páris, október 20. Mint a *Matin* című lap írja, Lujza belga hercegnő fel-

hatalmazta Visontai Soma jogtanácsosát, hogy perében felhasználhasson minden adatot, a melyet eddig kiméletből elhallgatott. Szóval a gy leleplezések várhatóak és fellebben a fátyol Fülöp herceg botrányos életéről.

Fordulat a Zeyzig-ügyben.

Budapest, október 20. Ma hallgatta ki Bakonyi Kálmán vizsgálóbíró a Zeyzig-féle rőpirat ügyében az eddig bujdosló Baneth Sándort, aki beismerte, hogy a rőpiratot ő fordította németre Zigány megbízásából. Zigány, aki eddig mindig tagadta a szerződést, ma végre bevallotta, hogy a rőpiratot ő írta, még pedig Haves József megbízásából, aki megett magas politikai személyiség áll. *Havesinek letartóztatása, miután ő tettestárs, küszöbön van. A nagy politikai botrány végre közel van teljes kibonyolításhoz.*

Pácba jutott darabontok.

Budapest, október 20. A szabad- elvű párti körökből szivárog ki a hír, hogy Fejérváry maga síncsen tisztában azzal, hogy mihez fogjon. — Eljárásával, hogy se Szécheny Miklós gróf, se Dániel Ernő báró, se Khuen gróf nem kapnak tárcát a kabinetben, magára haragította a szabad- elvű pártot is, — ahonnan most már nem kap se államtitkárokat, se főispánokat. Elvágta ezzel teljesen az utját, a programját pedig, amelyhez előzetes beleegyezését ugyanis néhezen adta a császár, előre kompromittálta. A kormánynak nincs se pénze, se embere, csak kétes értékű programja, de még az sem őszinte, mert ott kísért a hátsó gondolat, hogy abból úgy sem lesz semmi. A kormány jönne a legnagyobb zavarba, ha programját meg kellene valósítani. A szabad- elvű párt zöme éppen politikai megbízhatatlanságánál fogva nem fog Fejérváryékhoz csatlakozni.

Vilmos császár balesete.

Berlin, október 20. Vilmos császár, aki szenvedélyes auto nobilos, ma automobilon kitért. Az országúton azonban baleset érte, mert automobíljára neki ment a szembejövő gépkocsinak. Az összeütközés nem volt elég erős és így nagyobb baja senkinek sem történt.

Fejérváry nem lép föl.

Budapest, október 20. A kormányhoz közel álló körökből szert értesülés szerint, báró Fejérváry Géza fődarabont egyelőre nem vállal képviselői megbízatást. (Nem is akadna talán olyan hitvány kerület, amely képviselővel a rokkant kamarilla-zsoldost megbízná.)

Mért lépett vissza György Endre?

Bécs, október 20. Igen érdekes leleplezést közöl a „Zeit” arról, hogy mért vált ki a darabont-kabinetből György Endre földmivelésügyi v. György ugyanis minden alkalommal hangoztatta, hogy át kell adni a helyet a szövetséges ellenzéknek. Fejérváry a szemére vetette, hogy kétszínű politikát űz, mert az ellenzékkel kacérkodik. Az ellentétek végre is ugy kiélesedtek, hogy György Endre kénytelen volt állásától megválni.

KÖZGAZDASÁG.

Az O. M. K. E. igazgatósági ülése.
Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés ügyvivő igazgatósága a minap tartotta a tagok élénk részvétele mellett, ószi munkaidéjének megnyitásával első igazgatósági ülést, amelyen Fürst Bertalan elnökölt. Az Egyesülés nyári tevékenységéről szóló jelentés kaposán az igazgatóság különös elismeréssel vette tudomásul azokat a jelentős eredményeket, amelyeket az Egyesülés vezetőségének a közlekedésügy terén elérni sikerült. Az elnökség javaslatára az igazgatóság elhatározta, hogy egyes szakkérdésekben való tevékenységének előkészítése és eredményesebbé tétele céljából állandó bizottságokat alakít nevezetesen: hitel és biztosítási, közlekedésügyi, külkereskedelmi és vámügyi, közigazgatási és törvénykezési, adó és illetékügyi, mezőgazdasági, iparügyi, szociálpolitikai és kereskedelmiszakoktatási bizottságokat. Beck Géza tükárnak a vidéki kerületek működése tekintetében tett tapasztalatokról szóló jelentése kaposán előterjesztett javaslatait, amelyek a kerületi tükári értekezletet rendezéséről és a kerületi ügyrend módosításáról szólnak, elfogadta az igazgatóság. A kereskedelemügyi miniszter felhívására az igazgatóság foglalkozott a hadsereg élelmezésére vonatkozó feltéttelek revíziójának kérdésével és Herzfeld Frigyes, Leich Lajos, Sternthal Salamon, Mauthner Adolf hozzászólása után elhatározta, hogy az e tárgyban a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő felterjesztésben nyomatékosan fogja sürgetni azt, hogy a katonai kincstár beszerzései a jövőben szabály szerint, nyilvános árlejtés útján eszközölhessenek. Az igazgatósági ülés ezután az egyesülés legközelebbi munkaprogrammjával foglalkozott. Az Egyesülés a 40 koronán aluli követelések behajtásának megkönnyítése érdekében az egész országra kiterjedő ügyvédi hálózatot létesít, amely már legközelebb megkezdí működését. A berlini nemzetközi közgazdasági értekezlet folyamányságát összegyűjti a hazai kereskedelmi szokásokat és azoknak állandó nyilvántartását eszközözi. A kiviteli kereskedelem terén folytatott tanulmányok alapján már legközelebb megkezdí a kérdés szervezésének előkészítését, másrészt a vámpolitikai helyzet alakulásáról állandóan tájékoztatni fogja a tagokat és megteremti a szükséges lépéseket a vámtörvény reformja, valamint a nemzetközi percs érintkezés megkönnyítése dolgában. A kereskedői nyugdíj kérdésében a már folytatott előtanulmányok alapján meg fogja kezdeni akeióját s ugyancsak tárgyalni fogja a betegség-éelyezési törvény revíziójának kérdését, A városi kövezetvámok, valamint az adó-reform ügyére vonatkozó előadói javaslatokon kívül rendszeresen elő kívánja készíteni az ipartörvény reformját s főleg a házalási ügy, különösen pedig a felvidéki házalási ügy kérdésével, a vásárolás kérdésével, a megrendelések gyűjtéséről szóló törvény alkalmazása körében felmerült tapasztalatokkal, a végeladások és árverések, a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyának, az ipari és kereskedelmi testületek szervezetének, valamint az ipari bíráskodásnak kérdéseivel foglalkozni. Gyűjti az anyagot a tisztességtelen verseny elleni oltalom kérdésében és már legközelebb tárgyalás alá veszi a chequetörvény ügyében a Szirmai Arthur igazgatósági tag által elkészítendő munkálatot, előterjesztést fog tenni a kereskedelmi hitelviszonyok rendezése és egészségesebb fejlődése érdekében Jövőben is figyelemmel kíséri a közlekedési ügyeket, a mennyiben állandóan összegezni fogja a vasuti menetrend és a teherárak forgalma körében előterjesztendő óhajtasokat és a felmerülő panaszkokat. Állást fog foglalni a vasuti üzletszabályzat közlendő reformja kérdésében és foglalkozik a telefon intézményének kiépítésével. A kereskedelmi szakoktatás reformja tárgyában kidolgozott előadói véleményét legközelebb már tárgyalás alá veszi; ugyan csak mihamarább fog foglalkozni az iparfejlesztésnek és közszállításoknak a kereskedelem szempontjával való rendelkezésével. Mindezekben felül az egyesülés tevékenységének célszerű kiegészítése

gyanánt szervezni fogja az egyes közgazdasági és kereskedelmi szakkérdések nyilvános megvitatását.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszarnok jelentése.

1905. okt. 20.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőredő. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kilg-ig terjedő súlyban) ——— fillérig. Fialat nehéz (páronként 220 kilogramm feletti súlyban) 185—187 fillérig. Fialat közép (páronként 251—330 kilogramm terjedő súlyban) 135—137 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 135—127 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) ——— fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm feletti súlyban 136—137 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 134—135 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 131—134 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl) I. Nehéz (páronként 240 kilogramm feletti súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 138—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. A hízott sertés ártelirányzata változatlan.

REGÉNY-OSZARNOK.

Apáca és kegyencné.

Regény a bécsi életről.

Magyarította: Szabó Antal. 123

— Most visszaakarok húzódni az üzletből, csak a gyönyörűségnek élni, egy szóval felcsapok gavallérnak.

— Hahahaha, ez mulatságos.

— Ön ezt mulatságcsnak találja?

— Ha ön megengedi, igen, hahahaha!

De hogy kezd hozzá, hogy gavallér legyen?

— Először is egy groomot fogadok.

— Igen, jól van.

— Másodszor hátsólovat tartok.

— És harmadszor?

— Harmadszor egy szép szeretőt.

— Parbleu, ön ismeri a tésztát, melyből mai gavallérjaink gyurva vannak. Groom hátsó, szerető, a többi magától jön.

— Miután ön most nincs szerződötve drága kisasszony...

— Talán ön szives lenne engem szerződötteni? Ugyan kérem minő minőségben, mint Groomot, hátsólovat, vagy szeretőt.

— Ön tréfál, szép Paulina?

— Tehát mint szeretőt? Bocsásson meg ön, ha elfeledtem, hogy mi kegyencnék olyanck vagyunk mint a kabát, mely ha nyövik, az ur leveit, s a szolgál veszi magára. De az ilyen kabát mint én vagyok nem illik minden ember természetére.

— Hiszen lehet kísérletet tenni, s ha nem illik, akkor tovább lehet adni.

— Míg végre egészen kopott lesz, s a rongyszédőhöz kerül. Ah, valóban szomorú sors divatos szép ruhának lenni.

Paulina felsóhajtott, s lecsüggeszté fejcskáját. Aztán hirtelen felemelkedett, s mint a néger nő a rabszolgavásáron, bizonyos félnökséggel tekintett azon férfira, ki a legutolsó árt igérte érte.

Tudjuk, hogy ezen vörös felpuffadt pósfajú ember, apró, leskelődő szemével, éppen nem volt Adonis, de ha az erdőg éhes, még a legyet is megeszi, mondja egy német közmondás.

Ha Preller ur Paulinára nézve már nem

is volt Adonis, Paulina Preller urra nézve még mindig Véru volt, bár övét Mercur, Bachus, Mars, Plutó, s más istenek, féliatonek egymásután oldották is már meg.

Valami hasonlót gondolhatott Pieller ur, mert kancsal szemei bizonyos sóvárgással nyugodtak a torlaszok menyasszonya karcsu természetén.

— Nem vagyok Krösus, mint Erlersstein sem oly pazarló, mint az a léhűtő Leon, — mondá a kezdődő gavallér lágy édeskésen, — de fűsvény sem vagyok, mint a vasiag Mihály, ki üvegyöngyöket adott kegyednek valódi helyett. Én mindent megteszek, a mitőlem kitelik, hogy kegyedet kielégülsem, s azt hiszem, az ön Paulinám valami lehetetlen nem fog kívánni.

— No, meglássuk, lehet-e önből valamit faragni, — felelé ez mosolyogva. Szabadon meg mindenekelett e szentes egérlikből, s gondoskodjék tisztességes lakásból. — Egyelőre próbára elfogadom önt. Ha megleszek elégedve önnel, igyekezni fogok hozzá szokni kalmuk arcaéhoz.

— Az új gavallér elnyelte a keserű labdacot, melyet kegyencnéje adott, s karofogva távozik a piszkos lakásból.

Az utcára érve, pár darab ezüst pénzt dobott a gyermek sapkájába, s a legközelebbi étterembe vitte Paulináját ebédelni.

Igy a szép Paulina ismét egy fokkal alább szállott változatos sorsának lépcsőjén.

No már erre csakugyan el lehet mondani, hogy „fokról, fokra”.

— Vajon van-e még számára több lépcső hátra?

Vihar után.

A torlaszok eltűntek s a torlaszok menyasszonyai az özvegyfátyolt még a nász előtt viselték már.

(Folyt. köv.)

18344—1905.

Hirdetmény.

A katonai előfogatozások biztosítása céljából folyó évi November hó 7-én délelőtt 10 órakor a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál (Városház emelet 19. számú szoba) nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Kikiáltási ár kilométerenként (egy kétlovas előfogatot érve) 50 (ötven) fillér.

Bánat pénz 100 korona mely készpénzben vagy óvadékképes érték papírban az árlejtést megelőzőleg a tárgyalási elnök kezéhez teendő le.

Miután a katonai előfogatok a katonaság megkeresése s a szükséghez képest állítandók ki, a városi tanács a kereseti összeg nagyságáért felelőséget nem vállal.

A szerződési feltételek a katonai és illetőségi ügyosztályánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen sz. kir. város tanácsának 1905. október hó 16-án tartott ülésből.

A városi tanács.

Gyöngélkedők a fejlődésben, vagy a tanulásban visszamaradó gyermekek, vérszegények, bágyadt, ideges, sok munkától elgyengült, könnyen izgatódó felnőttek bármilyen korban nagy sikerrel használhatják mint erősítő szer-
Dr. Hommel Halmatogenjét.

Az étvágy nő, a szellemi és testi erő gyorsan visszatér, az egész idegrendszer megerősödik.

Kifejezetten valódi **Dr. Hammel féle Halmatogen** tessenk kémi és senki se fogadon el sem mi féle utánzatot.

Roncegno

Természetes Arsen-vas tartalmu forrás ismert és használt 1856-óta. Tekintélyes orvosok ajánlják, állandó használatra minden gyöngélkedőnek Vérszegénység, Vérbetegségek, Malária és annak utókövetkezményeivel, Bő-, Ideg- és Nőbetegségekkel és Hasadobetegségekkel stb. Kaprafő en gyógyszertárban.

Egyedüli gőzbutorgyár Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magpacz-a

használata mellett.

22 év óta nagy sikerrel használtatik a buza üszög a kukorica korom és portüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes utánzatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Máyer Jenő és Komlóssy Lajos urak üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, VÁCI-UTCA 20. - HIRDETÉSI IRODA.

Őszi vetésre ajánlok:

Eredeti impotált

Squarehead-buza vetőmagot.

Ára 1000 kilogrammonként 480 korona.

Szakszerű gazdaságban legfontosabb a vetőmag. Hiába minden művelés és trágyázás, ha nem használjuk a legnemesebb faj-vetőmagot. Gyakorlatilag és szaktudósok által be van igazolva, hogy a Squarehead-buzának az eddig termelt fajok felett következő előnyei vannak:

Minden talajban megterem.

A legjobban telet.

Feltétlen biztonságot nyuj a vetés megdülése ellen.

A hazai buzáknál korábban érik.

A termés hozama átlagosan 16 métermázsa katasztrális holdankint.

MEZEY ZSIGMOND

Budapest, V., Váci-ut 74. szám.

Globus
tisztító kivonat

ELSŐRANGU HIRNEVES
ÖSTRÁK CEMENTGYÁRAK
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
EPEZ MAGYARORSZ. ÉS MELLENTARTOMÁNYAI TERÜLETÉRE
ELKÁN ÉS BOSSÁNYI
BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.
TELEFON: 11-11. * Hírfelvitel: ELŐRE IRETI.
Szállítások kizárólag vasúti úton, a Budapesti és Békéscsabai pályaudvarok között a pályaudvarok közötti távolságoktól függően.
ÉPÍTŐMESTEREK
BETON-ÉPÍT. VÁLLALKOZÓK
CEMENTÁRÓ-ÁRÁROK
ÉPÍTÉSI ANYAG-KERESKEDŐK

Alapított 1878. Telefon 15-50.
Valódi angol
Tennis-játék,
tornaszőcs, függőágy, korlátok, tekejáték, kosár, ponyva és fehér kenderkötél legújabb szabványosított beszerzési forrása.
Soffer Antal
sport-eszközök és kötélgyártó-telep
BUDAPEST,
IV., Károly-utca, boltos. 12.
(Központi városi építési) a Helyi-utcaval szembe.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék K. Impér „Répáti” gyógysavanyúvizet
Magyarország giesshüblje!!
Ize és gyógyhatása páratlan.
Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindennemű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.
Házhoz szállítva:
1 lt. „Répáti” gyógyvizet üveggel együtt 32 fillér
üvegeket visszavesszük: 12
1/2 lt. „Répáti” gyógyvizet üveggel együtt 23 fillér
üvegeket visszavesszük: 7
Főraktár Debrecen és vidékére.
Weisz Andor Csapó-u. 1
Telefon 332.

A legfinomabb
Calcium-Carbid
legalább 100 kilogramm vételnél
100 kilónként 28 korona.
50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akármely állomásra szállítva, Magyarország fűtővonalain.
A szám-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:
Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha aszükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy 30 éves

vidéki gazdálkodó, ref. özvegy 14000 korona értékű örökséggel, jelenleg 4000 korona vagyonnal, nősülési céből hozzá illő nőt keres. Kimerítő, lehetőleg arc képpel ellátott ajánlatokat „Nősülni vágyó” címen a kiadóhivatal továbbít.

Egy üzlethelyiség

a piac közelében kerestetik, bővebbet a kiadóban.

Csinosan butorozott

szobába szoba társat keresek. Cim „Azonnal” jelige a kiadóba.

Utazók.

Fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyernek. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlataikat „K. R.” jelige alatt Debrecen posta restanté.

Kiadó

A vámospércsi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok f. évi október 1-től. Tudakozódní Széchenyi-utca 6. szám alatt.

K 3 d 7 c m 5!

B 7 r 5-9z v 8 k 5 l 76? n 4 e 3 k, ki 995 h. b 8 m 7 a 9 r a.

Makulatur

(Ujság papír) kapható a kiadóhivatalban.

Azon fess bar na

hölgyet, kit tegnap este a Bika kávéházba e lapra figyelmeztettem esedezem válaszoljon ismeretség lehetőségére? „Banzaj” jelige a kiadóhivatalba.

Naponta

20—30 liter tejet megvételre keresek. Mórícz telep 20.

Körvizi

levele van a kiadó hivatalban, kérem vegye át választ „forpász” jeligére kérek.

Laci

gyere haza minden rendezve van Sz.....1 mindent elintéztem M. . i.

Nőiruha varrótermünket

ujjonnan szervezve, annak vezetésére

Fülöp Sándor

birneves szabó mestert nyertük meg, hol

**Kabátokat, Angol-Costümeket,
Séta- és Alkalmiruhákat**

saját szöveteinkből

a legkényebb igényeknek is megfelelően rövid idő alatt jutányosan készítettünk

Boszray J. és Társa

női divatterme

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 5. SZ.

NYAVALYATŐRÉS!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad „Hattyu gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitünő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutautóról szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „EGYSZARVU”-hoz címzett gyógyszerárban DEBRECENBEN kapható.

!Gyomorbajosoknak!

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forr vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbeteg, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyá kásodása van, egy igen jó háziszser ajánlható mely kitünő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csúrában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorégés, esémör melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek néhányszori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalom, sziv dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép- és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, hágyadság, mindregényli következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangohtság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplalkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegeket és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, cseresznye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erőgyökér, ehalmus gyökér a 10.0.

Császári és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitök

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTEERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.